

Informace

o nehodovosti na pozemních komunikacích České republiky za I. pololetí 2004

Policii ČR bylo za prvních 6 měsíců roku 2004 nahlášeno celkem 96 325 nehod, při kterých bylo 507 osob usmrceno, 2 120 osob těžce zraněno a 13 266 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda policií na místě nehody je 4 692,6 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů se stejným obdobím roku 2003 je následující:

Pokles zaznamenáváme v kategorii:

- počet usmrcených o 97 osob, tj. o 16,1%
- počet těžce zraněných o 262 osob, tj. o 11,0%
- počet lehce zraněných o 543 osob, tj. o 3,9%.

Nárůst zaznamenáváme pouze v kategorii:

- počet nehod o 3 228, tj. o 3,5%
- odhad hmotné škody o 350,9 mil. Kč, tj. o 8,1%.

Celkový počet usmrcených osob za prvních šest měsíců roku 2004 je patnáctý nejnižší v období posledních 35 let a navíc je 3. nejnižší od roku 1990 (po roce 1991 a 1990). V porovnání od roku 1970 bylo nejvíce usmrcených v roce 1994 (640 usmrcených osob) a naopak nejméně v roce 1987 – „jen“ 287 osob. Pokles počtu usmrcených osob v měsíci červnu se zvýšil o 28 osob (po lednu 2. nejvyšší pokles) na celkových 97 osob v období 1. pololetí 2004. Počet těžce zraněných osob byl v porovnání od roku 1970 čtrnáctý nejnižší (od roku 1990 dokonce 3. nejnižší – po roce 1991 a 1990) a nejvíce těžce zraněných bylo v roce 1971 (3 210 osob) a naopak nejméně v roce 1987 – „jen“ 1 308 osob. Nejvíce lehce zraněných bylo v roce 2003 (13 809 osob) a naopak nejméně v roce 1982 – „jen“ 7 088 osob; letošní počet je v období posledních 35 let 5. nejvyšší. Počet nehod v letošním 1. pololetí byl 3. nejvyšší od roku 1970 (po roce 1999, kdy se stalo 105 350 nehod a po roce 2000 – 104 257 nehod); nejméně nehod se stalo v roce 1970 – jen 23 479 nehod.

Nárůst počtu nehod zaznamenáváme u 2/3 měsíčně sledovaných nehodových položek. Největší absolutní nárůst (o 4 624 nehod) byl u nehod, které se staly na mokřem povrchu vozovky, nehod zaviněných řidiči osobních automobilů je o 3 231 více, nehod které se staly na vozovce pokryté rozbředlým sněhem (v průběhu 1. pololetí) je o 2 985 více atd. Nepříznivé zimní podmínky (tj. nehody na vozovce pokryté neošetřeným náledím a rozbředlým sněhem) významně ovlivnily celkový nárůst počtu nehod v 1. pololetí letošního roku.

V protikladu s předchozím odstavcem bylo méně nehod na suchém povrchu vozovky (o 7 647 nehod), méně nehod bylo na vybrané komunikační síti velkých měst (o 730 nehod), méně nehod bylo zaviněno pod vlivem alkoholu (o 652 nehod) apod.

Téměř u 70% měsíčně sledovaných nehodových položek zaznamenáváme pokles počtu usmrcených osob, u 12% zůstal počet usmrcených na stejné úrovni a u 18% registrujeme nárůst. Největší absolutní nárůst počtu usmrcených byl u nehod, které se staly na vozovce pokryté rozbředlým sněhem (o 10 osob), u nehod končících srážkou jedoucích vozidel je zvýšení rovněž o 10 osob, u nehod zaviněných nedáním přednosti v jízdě je zvýšení o 7 osob atd.

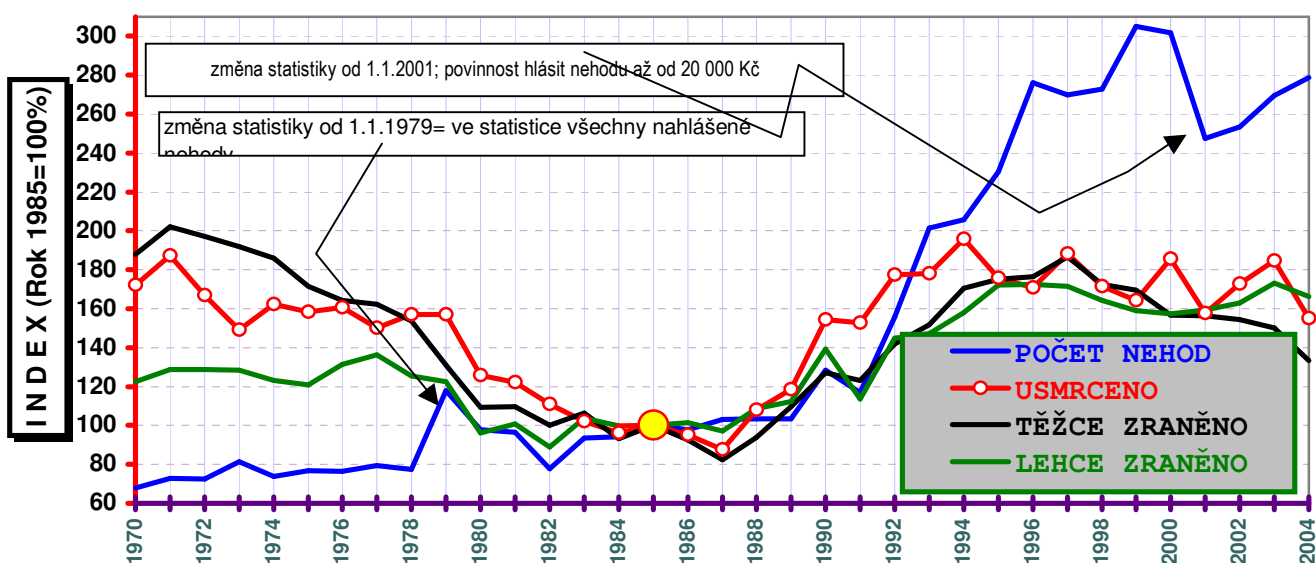
Počty usmrcených poklesly v absolutní hodnotě nejvíce u nehod na suchém povrchu vozovky (o 77 osob), u nehod mimo obce je snížení o 75 osob, u nehod v noční době a v místech bez veřejného osvětlení je snížení o 68 osob apod.

Z následujícího grafu, který zachycuje vývoj počtu nehod a jejich následků (od roku 1970) vyplývá, že počet nehod klesal od roku 1979 (zvýšení v roce 1979 bylo ovlivněno změnou statistické definice – začaly se sledovat všechny policií nahlášené nehody) až do roku 1982 a hlavním důvodem poklesu bylo zavedení prvních rychlostních limitů v České republice v extravilánu (od 1.7.1979) na našich komunikacích (osobní auta 90 km/hod., nákladní auta 70 km/hod., motocykly 80 km/hod. atd.). Tato změna přinesla i výrazné snížení počtu usmrce-

ných a zraněných osob. Další okolnost, která přispěla k poklesu počtu nehod, ale zejména jejich následků byla ustanovení vyhlášky FMV č. 101/1981 Sb., o zadržování řidičských průkazů řidičům, kteří nemohou na místě zaplatit pokutu uloženou jim v blokovém řízení za přeštek v silničním provozu. Tato vyhláška nabyla účinnosti 1. ledna 1982 a výrazně přispěla ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu.

V letech 1982 až 1988 signalizovaly poměrné ukazatele následků nehod v České republice jedny z nejpříznivějších hodnot v celé Evropě (např. hodnota ukazatele charakterizujícího počet usmrcených osob připadajících na 1 mil. obyvatel se pohybovala kolem 60% stávající hodnoty !!!).

VÝVOJ POČTU NEHOD A JEJICH NÁSLEDKŮ za období leden až červen, od roku 1970

V následující tabulce je uvedeno porovnání počtu nehod a jejich následků za posledních 10 let.

NEHODY A JEJICH NÁSLEDKY, porovnání 1. pololetí za posledních 10 let

1. Pololetí	POČET NEHOD	USMRČENO	TĚŽCE ZRANĚNO	LEHCE ZRANĚNO
1995	79 518	575	2 782	13 737
1996	95 312	559	2 804	13 758
1997	93 202	616	2 964	13 671
1998	94 174	561	2 740	13 109
1999	105 350	537	2 693	12 690
2000	104 257	607	2 487	12 551
2001	85 521	516	2 483	12 723
2002	87 517	565	2 450	12 992
2003	93 097	604	2 382	13 809
2004	96 325	507	2 120	13 266

Viníci nehod

V porovnání s 1. pololetím 2003 zavinili více nehod především řidiči motorových vozidel (o 3,8%), více nehod bylo zaviněno i z důvodu závady komunikace (o 52,1% - tj. o 136 nehod) a vyšší je i počet nehod zaviněných lesní zvěří (o 236 nehod, tj. o 6,7%). Nepříznivý vývoj v kategorii motorových vozidel ovlivnili především řidiči osobních a nákladních automobilů (zvýšení počtu nehod o 1 206, resp. o 1 735), více nehod zavinili i řidiči autobusů a traktorů (o 142, resp. o 109) atd. Relativně příznivý vývoj zaznamenáváme u cyklistů, chodců, ale i řidičů jednostopých motorových vozidel, kde došlo ke snížení počtu nehod o 245, resp. o 29, resp. o 95.

Nejvíce usmrcených si vyžádaly nehody zaviněné řidiči motorových vozidel – 469 osob (z toho nehody zaviněné řidiči osobních automobilů - 357 osob, nehody nákladních automobilů - 63 osob, nehody motocyklů - 26 osob apod.). Při nehodách zaviněných chodci bylo usmrceno 15 osob (tj. o 16 osob méně) a při nehodách zaviněných cyklisty bylo usmrceno 16 osob (tj. o 14 osob méně) apod.

Nejčastějším druhem nehody byla vzájemná srážka jedoucích motorových vozidel – více jak polovina z celkového počtu nehod (52,9%), následují nehody končící srážkou s pevnou překážkou - 16%, srážkou se zaparkovaným vozidlem skončilo necelých 16% nehod, naproti tomu srážkou s chodcem skončilo „jen“ 2,4% nehod, ale připadá na ně 19,3% z celkového počtu usmrcených osob atd. Nejvíce usmrcených bylo při nehodách končících srážkou jedoucích motorových vozidel - 226 osob – tj. téměř 45% z celkového počtu, i přes snížení o 43 usmrcených osob následují nehody končící srážkou s pevnou překážkou – 123 usmrcených – tj. bezmála ¼ z celkového počtu (24,3%). Při srážkách s chodci zahynulo 98 osob, tj. 19,3%, při haváriích zahynulo 37 osob (tj. o 35 osob méně) atd. Největší riziko v sobě skrývají nehody končící srážkou s chodcem, neboť na 1 000 těchto nehod připadá přes 43 usmrcených, u nehod končících srážkou s pevnou překážkou má uvedený ukazatel hodnotu 8 usmrcených na 1 000 nehod, u vzájemných kolizí vozidel pak „jen“ 4,4 usmrcených na 1 000 nehod (průměr ČR má hodnotu 5,3) atd.

V následující tabulce je přehled o počtech nehod a počtech usmrcených osob podle sledovaných viníků, včetně podílů na celkovém počtu.

VINÍCI NEHOD

Viník, zavinění nehody leden až červen 2004	Počet nehod	tj. %	Počet usmrcených	tj. %
ŘIDIČEM MOTOROVÉHO VOZIDLA	88 954	92,3	469	92,5
ŘIDIČEM NEMOTOROVÉHO VOZIDLA	1 159	1,2	17	3,4
CHODCEM	955	1,0	15	3,0
JINÝM ÚČASTNÍKEM	111	0,1	0	0,0
ZÁVADOU KOMUNIKACE	397	0,4	0	0,0
TECHNICKOU ZÁVADOU VOZIDLA	618	0,6	0	0,0
LESNÍ, DOMÁCÍ ZVĚŘÍ	3 772	3,9	0	0,0
JINÉ ZAVINĚNÍ	359	0,4	6	1,2

Nejvyšší průměrná škoda je u nehod s požárem vozidla – přes 268 000 Kč a u nehod zaviněných řidiči vozidel TIR, kde průměrná škoda dosahuje téměř 111 000 Kč atd. Nejnižší průměrná škoda je pak u nehod zaviněných chodci - necelých 7 000 Kč.

Nepříznivý vývoj následků je i u nehod, kdy viník z místa nehody ujede, celkem se stalo již 8 656 těchto nehod (o 59 nehod více), při nich bylo usmrceno 11 osob (o 4 osoby méně) a dalších 518 osob bylo zraněno (o 15 osob více) atd.

V následující tabulce je uvedena závažnost nehod u jednotlivých druhů motorových vozidel a nejhorší ukazatel je u motocyklů, kde na 1000 zaviněných nehod připadá přes 34 usmrcených osob. Průměrná hodnota tohoto ukazatele v České republice v 1. pololetí 2004 představuje 5,3 usmrcených osob připadajících na 1000 nehod, tj. o 1,2 procentního bodu nižší hodnota, než v 1. pololetí 2003.

Druh motorového vozidla rok 2004	závažnost nehod (usmrceno na 1 000 nehod)
Malý motocykl	4,7
Motocykl	34,5
Osobní automobil	5,6
Nákladní automobil	4,4
Autobus	6,0
Traktor	4,9

Pro porovnání uvádím, že u nehod zaviněných chodci má tento ukazatel hodnotu 15,7 usmrcených a u nehod zaviněných cyklisty 14,5 usmrcených připadajících na 1 000 nehod zaviněných nehod.

Porovnání vývoje v kategorii nákladních automobilů, dle jejich celkové hmotnosti.

hmotnostní kategorie	Počet nehod	Počet usmr- cených	Rozdíl us- mrcených	Index usmrcených; 1. pololetí 2003=100%	Závažnost nehod
do 3,5 t	5 719	27	11	168,8	4,7
3,6 až 10 t	3 271	11	0	100,0	3,4
Nad 10 t	5 248	24	-6	80,0	4,6
nezjištěno	330	1	-1	50,0	20,0
celkem	14 568	63	4	113,5	4,3

Poznámka: Závažnost nehod = počet usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod (průměr ČR=5,3)

Nejhorší situace byla u nákladních automobilů kategorie do 3,5t, kde došlo k největšímu nárůstu počtu usmrcených osob (o 11 osob) a tato kategorie vykazuje také prakticky nejvyšší závažnost nehod, neboť na 1 000 nehod připadá 4,7 usmrcených osob. U všech uvedených hmotnostních kategorií došlo ke zvýšení počtu nehod.

Porovnání vývoje v kategorii osobních automobilů, členění dle objemu válců.

objemová třída	Počet nehod	Počet usmrcených	Rozdíl usmrcených	Index usmrcených 1. pololetí 2003=100%	Závažnost nehod; usmrceno na 1000 nehod*/
do 1 l	2 711	19	3	118,8	7,0
1,1 až 1,4 l	28 007	146	-15	90,7	5,2
1,5 až 1,9 l	21 633	118	-3	97,5	5,5
2 až 3 l	10 274	73	-5	93,6	7,1
nad 3 l	461	1	-4	20,0	2,2
nezjištěno	123	0	-3		
Celkem	63 209	357	-27	93,7	5,6

Počet usmrcených osob se zvýšil jen u nehod zaviněných řidiči osobních automobilů objemové třídy do 1 litru. Nejvíce usmrcených připadá na objemovou třídu 1,1 až 1,4 litru a to i

přes významný pokles (o 15 osob). Největší nebezpečnost nehod je v objemové třídě 2 až 3 litry, kde na 1 000 nehod připadá 7,1 usmrčených osob a dále u nejnižší uvedené objemové třídy. Průměrná hodnota tohoto ukazatele u osobních automobilů v 1. pololetí 2004 je 5,6 usmrčených, tj. o 0,8 procentního bodu příznivější hodnota, než v loňském pololetí.

Porovnání vývoje v kategorii motocyklů, členění dle objemu válců.

Objemová třída	Počet nehod	Počet usmrčených	Rozdíl nehod	Rozdíl usmrčených	Závažnost nehod; usmrčeno na 1000 nehod
do 150 ccm	69	2	4	-3	29,0
160 - 450 ccm	149	5	-25	2	33,6
460 - 850 ccm	324	11	-27	-4	34,0
0,86 - 1,25 l	170	8	23	-2	47,1
nad 1,26 litru	25	0	6	-1	0,0
nezjištěno	16	0	-13	-2	0,0
Celkem	753	26	-32	-10	34,5

Počet nehod vzrostl především u nehod zaviněných řidiči motocyklů objemové třídy 860 až 1 250 ccm – o 23 nehod. Počet usmrčených osob byl vyšší pouze v objemové třídě 160 až 450 ccm apod. Nejvyšší závažnost zaviněných nehod je u objemové třídy 860 až 1250 ccm. Průměrná hodnota závažnosti nehod se oproti loňskému 1. pololetí snížila o 11,4 procentního bodu, přesto je více jak šestkrát vyšší, než např. u osobních automobilů.

Hlavní příčiny nehod

V další tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v I.pololetí 2004. Nejčastější příčinou nehod je stále nesprávný způsob jízdy, na který připadá necelých 62% nehod řidičů motorových vozidel, dalších téměř 19% nehod zavinili řidiči motorových vozidel z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy, přes 16% jde na konto nedání přednosti v jízdě a 2,2% připadá na nesprávné předjíždění atd. Prvenství v počtu usmrčených osob stále patří nepřiměřené rychlosti jízdy - 205 osob, tj. téměř 44% z celkových následků nehod řidičů motorových vozidel.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Hlavní příčina nehody leden až červen 2004	Počet nehod	tj. %	Počet usmrčených	tj. %
NEPŘIMĚŘENÁ RYCHLOST	16 813	18,9	205	43,7
NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ	1 963	2,2	29	6,2
NEDÁNÍ PŘEDNOSTI	15 250	17,1	77	16,4
NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY	54 928	61,7	158	33,7

Oproti stejnému období loňského roku se počet nehod zvýšil u nepřiměřené rychlosti - o 2 735 nehod a u nedání přednosti – o 549 nehod. Z důvodu nesprávného způsobu jízdy bylo zaviněno o 49 nehod méně a z důvodu nesprávného předjíždění o 4 nehody méně.

Počet usmrčených, v porovnání s loňským pololetím, byl u nesprávného způsobu jízdy nižší o 45 osob (tj. o 22,8%) a u nepřiměřené rychlosti jízdy o 28 osob (tj. o 12%). U nehod zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu nedání přednosti v jízdě byl počet usmrčených vyšší o 7 osob (tj. o 10%) a u nesprávného předjíždění o 1 osobu.

V následující tabulce je uvedeno 10 nejčastějších příčin nehod řidičů motorových vozidel. Nejvíce nehod připadá na nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla a tato příčina se tak objevuje téměř u 17% nehod řidičů motorových vozidel, následuje nedodržení bezpeč-

né vzdálenosti za vozidlem – téměř 16% z nehod řidičů, nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky – přes 12% z nehod řidičů, nesprávné otáčení nebo couvání – přes 11% z nehod řidičů atd.

pořadí	DESET nejčtenějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden až červen 2004	počet nehod
1.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	14 687
2.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	14 216
3.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	10 899
4.	nesprávné otáčení nebo couvání	10 040
5.	nezvládnutí řízení vozidla	5 433
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	5 064
7.	vjetí do protisměru	3 112
8.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	3 052
9.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu	2 904
10.	jiný druh nesprávné jízdy	2 205

V porovnání se stejným obdobím roku 2003 byl vyšší počet nehod zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu:

- ❖ nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky o 3 006 nehod
- ❖ nesprávného otáčení nebo couvání o 752 nehod
- ❖ vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu o 666 nehod
- ❖ jiného druhu nesprávné jízdy o 288 nehod
- ❖ nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !" o 186 nehod

Naproti tomu byl nižší počet nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nepřizpůsobení rychlosti viditelnosti o 74 nehod
- ❖ nedání přednosti při odbočování vlevo o 75 nehod
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 84 nehod
- ❖ nezvládnutí řízení vozidla o 325 nehod
- ❖ nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla o 1433 nehod

V následující tabulce je uvedeno 10 nejtragičtějších příčin nehod.

pořadí	DESET nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden až červen 2004	Počet usmrčených osob
1.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	63
2.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	52
3.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	49
4.	vjetí do protisměru	45
5.	nezvládnutí řízení vozidla	34
6.	nepřizpůsobení rychlosti vlastnostem vozidla a nákladu	32
7.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	20
8.	nepřizpůsobení rychlosti hustotě provozu	18
9.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	17
10.	nepřizpůsobení rychlosti viditelnosti	15

Nejtragičtější příčinou nehod řidičů motorových vozidel bylo nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky - při těchto nehodách zahynulo 63 lidí, dále následuje

nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla - zahynulo 52 lidí, při nehodách zaviněných nepřizpůsobením rychlosti stavu vozovky (mokrá nebo jinak kluzká vozovka) zahynulo 49 lidí, při vjetí do protisměru zahynulo 45 lidí atd.

Počet usmrcených osob byl vyšší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ kolize s předjížděným vozidlem při předjíždění o 8 osob
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti hustotě provozu o 6 osob
- ❖ nedání přednosti chodci na vyznačeném přechodu o 5 osob
- ❖ nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! " o 4 osoby
- ❖ nedání přednosti upravené dopr. značkou "STÚJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ! " o 3 osoby
- ❖ jízdy na „červené světlo“ o 3 osoby

Počet usmrcených osob byl nižší u nehod zaviněných z důvodu:

- ❖ nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem o 6 osob
- ❖ nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla o 6 osob
- ❖ jiného nedání přednosti o 7 osob
- ❖ vjetí do protisměru o 25 osob
- ❖ nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 25 osob apod.

Při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu, byli v roce 2000 (první pololetí) usmrceni 3 chodci, v roce 2001 bylo usmrceno 13 chodců, v roce 2002 –14 chodců, pak došlo k určitému poklesu, ale v letošním roce se opět počet usmrcených chodců zvýšil o 5 osob na celkových 10 usmrcených chodců. V 1. pololetí 2004 bylo dále těžce zraněno 79 chodců (o 6 méně, než v pololetí 2003) a dalších 299 bylo zraněno lehce (o 21 chodců méně).

Vývoj následků chodců na vyznačených přechodech od roku 2000 je v následující tabulce. Následky těchto nehod jsou zatím v porovnání se stavem před úpravou vyšší a vyšší o více jak 50% je i počet těchto nehod.

leden až červen	2000	2001	2002	2003	2004
počet nehod	241	441	407	350	366
usmrceno osob	3	13	14	5	10
těžce zraněno	59	84	104	85	79
lehce zraněno	184	359	295	278	299
nezraněno	5	7	8	4	6

Místa nehod

V tabulce je uvedeno členění nehod podle místa, včetně porovnání se stejným obdobím minulého roku. Index -rok 2003=100%.

Místo nehody leden až červen 2004	Počet nehod	Počet usmrcených	Počet těžce zraněných	Počet lehce zraněných	Hmotná škoda v mil. Kč
V OBCI	69 835	190	1 105	7 974	2 879,49
Index rok 2003=100%	102,1	89,6	92,2	94,9	105,9
MIMO OBEC	26 490	317	1 015	5 292	1 813,07
Index rok 2003=100%	107,4	80,9	85,7	97,8	111,7
z toho DÁLNIČE	2 534	21	35	244	279,71
Index rok 2003=100%	129,2	95,5	70,0	100,4	126,9

V obci je vyšší - počet nehod o 1 403 a odhad hmotných škod – o 160,9 mil. Kč; počet usmrcených je nižší o 22 osob, počet těžce zraněných je nižší o 93 osob a lehce zraněných o 425 osob.

Mimo obec je vyšší - počet nehod o 1 825 a odhad hmotných škod o 189,3 mil. Kč. Nižší je počet usmrčených o 75 osob, počet těžce zraněných o 169 osob a počet lehce zraněných o 118 osob.

Na dálnici je vyšší - počet nehod o 573, počet lehce zraněných o 1 osobu a odhad hmotných škod o 59,3 mil. Kč. Nižší je pouze počet usmrčených o 1 osobu a počet těžce zraněných osob – o 15 osob.

Druh komunikace

V následující tabulce je uvedeno porovnání (se stejným obdobím předchozího roku) počtu nehod a počtu usmrčených osob v členění podle druhu komunikace.

<i>druh komunikace leden až červen 2004</i>	<i>Počet nehod</i>	<i>Index rok 2003=100%</i>	<i>Počet usmrčených</i>	<i>Index rok 2003=100%</i>
Dálnice	2 534	129,2	21	95,5
Silnice I.třídy	17 064	107,5	190	81,9
Silnice II.třídy	13 775	108,4	115	86,5
Silnice III.třídy	10 350	104,4	78	80,4
Komunikace sledovaná	17 851	96,1	54	105,9
Komunikace místní	24 708	102,5	40	78,4
Účelová komunikace	10 043	101,0	9	50,0

V prvním pololetí 2004 se nejvíce nehod stalo na místních komunikacích. Absolutní počet nehod byl nižší pouze na vybraných komunikacích velkých měst (o 730 nehod). Na ostatních druzích komunikací je počet nehod vyšší a největší relativní nárůst nastal na dálnicích o 29,2% (+ 573 nehod). Absolutní nárůst byl největší na silnicích I. třídy – o 1 187 nehod.

Nejvíce usmrčených bylo stále na silnicích I. třídy (190 osob, tj. 37% z celkového počtu usmrčených osob). Oproti srovnatelnému období loňského roku byl počet usmrčených vyšší pouze na vybraných komunikacích velkých měst (o 3 osoby). K největšímu absolutnímu poklesu počtu usmrčených došlo při nehodách na silnicích I. a III. třídy - snížení o 42, resp. o 19 osob.

Z porovnání závažnosti nehod, vyjádřené počtem usmrčených připadajících na 1000 nehod vyplývá, že nejhorší hodnota tohoto ukazatele je na silnicích I. třídy, kde na 1000 nehod připadá 11,1 usmrčených, na dálnicích a na silnicích II. třídy shodně – 8,3 usmrčených, na silnicích III. třídy má tento ukazatel hodnotu – 7,5 usmrčených atd.

Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu

Pod vlivem alkoholu bylo zaviněno celkem 3 535 nehod (tj. 4,2% z celkového počtu), při kterých bylo 24 osob usmrceno a 1 656 zraněno. Oproti loňskému období je počet nehod nižší o 652 (tj. o 14,5%), počet usmrčených je nižší o 29 osob (tj. o 54,7%) a počet zraněných je rovněž nižší a to o 675 osob (tj. o 29%).

Nejvyšší podíl těchto nehod byl na území Severočeského a Jihočeského kraje – 5,2%, resp. 5,1%. Počet usmrčených při těchto nehodách představuje v rámci ČR 4,7% z celkového počtu. Tento podíl byl nejvyšší na území Jihočeského kraje, kde dosáhl hodnoty 11,4% atd. Nejvíce usmrčených bylo na území Jihočeského a Jihomoravského kraje, kde při těchto nehodách zahynulo shodně 5 osob atd.

K r a j leden až červen 2004	Počet nehod	tj. %	Počet usmrčených	tj. %
--	------------------------	--------------	-----------------------------	--------------

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	397	2,5	1	3,6
STŘEDOČESKÝ	498	4,2	2	2,3
JIHOČESKÝ	344	5,1	5	11,4
ZÁPADOČESKÝ	387	4,6	1	2,3
SEVEROČESKÝ	517	5,2	4	6,2
VÝCHODOČESKÝ	410	4,1	2	2,9
JIHOMORAVSKÝ	639	4,4	5	5,8
SEVEROMORAVSKÝ	643	4,5	4	4,7
Česká republika	3 835	4,2	24	4,7

Řidiči osobních automobilů zavinili 3 166 těchto nehod (- 515 nehod), cyklisté – 190 nehod (- 113 nehod), řidiči nákladních automobilů – 232 nehod (+ 24 nehod), chodci – 117 nehod (-11 nehod), řidiči motocyklů – 52 nehod (- 32 nehod), řidiči malých motocyklů – 33 nehod (- 12 nehod) atd. Přitom nejvyšší podíl těchto nehod byl u cyklistů a u řidičů malých motocyklů - 17,3%, resp. 15,6% atd.

V noční době se stalo 1 910 těchto nehod, tj. 9,5% z celkového počtu nočních nehod; v denní části dne se stalo 1 925 těchto nehod, tj. „jen“ 2,5% z celkového počtu denních nehod.

Nehody v krajích

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání s loňským obdobím je v následující tabulce. Nejvíce nehod – 15 822, bylo policií zaregistrováno na území hl.m. Prahy a nejméně pak na území Jihočeského kraje – 7 363 nehod.

PODÍL KRAJŮ NA NEHODOVOSTI

K R A J LEDEN AŽ ČERVEN 2004	POČET NEHOD	INDEX	POČET USMRČENÝCH	INDEX	ROZDÍL USMRČENÝCH
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	15 822	89,3	28	96,6	-1
STŘEDOČESKÝ	12 751	108,2	86	86,9	-13
JIHOČESKÝ	7 363	110,0	44	59,5	-30
ZÁPADOČESKÝ	9 065	101,1	44	80,0	-11
SEVEROČESKÝ	10 509	103,5	65	87,8	-9
VÝCHODOČESKÝ	10 533	109,7	69	75,0	-23
JIHOMORAVSKÝ	15 321	110,6	86	85,1	-15
SEVEROMORAVSKÝ	14 961	104,5	85	106,3	5

S výjimkou hl.m. Prahy (pokles o 1 891 nehod) byl v ostatních krajích počet nehod vyšší, než v I. pololetí 2003 a největší relativní nárůst je na území Jihomoravského a Jihočeského kraje - zvýšení o 10,6%, resp. o 10% atd. Počet usmrcených byl vyšší pouze na území Severomoravského kraje – o 5 osob. Největší pokles byl na území Jihočeského kraje – o 30 osob, tj. o 40,5%.

Z porovnání závažnosti nehod, vyjádřené počtem usmrcených osob připadajících na 1000 nehod vyplývá, že nejhorší hodnota tohoto ukazatele je na území Středočeského a Východočeského kraje, kde na 1000 nehod připadá 6,7, resp. 6,6 usmrcených osob. Na území Severočeského kraje má tento ukazatel hodnotu – 6,2, na území Jihočeského kraje – 6,0 atd. V tomto směru nejpříznivější situace je na území hl.m. Prahy, kde na 1000 nehod připadá jen 1,8 usmrcených osob.

Časové údaje o nehodách

Den v týdnu leden až červen 2004	Počet nehod	ROZDÍL NEHOD	Počet usmrcených	ROZDÍL USMRCENÝCH
Pondělí	16 070	264	81	-11
Úterý	14 328	1 223	60	-4
Středa	15 767	925	68	-15
Čtvrtek	14 956	1 208	60	-16
Pátek	16 316	-325	79	-23
Sobota	10 368	-276	96	-25
Neděle	8 520	209	63	-3

Ze statistického souboru nehod vyplývá, že na pátky připadá stále nejvyšší počet nehod, v pořadí četnosti následují pondělky, středy atd. Oproti roku 2003 bylo méně pouze pátečních a středečních nehod a největší absolutní, ale i relativní zvýšení registrujeme u úterních a čtvrtečních nehod – o 1 223, resp. o 1 208 (tj. o 9,3%, resp. o 8,8%) - viz též příložený graf.

Nejvíce usmrcených připadá na sobotní a pondělní nehody, kdy bylo usmrceno 96, resp. 81 osob. Počet usmrcených osob byl ve všech dnech týdne nižší, než ve stejném období loňského roku a největší absolutní pokles registrujeme u sobotních a pátečních nehod (o 25, resp. o 23 osob). Nejnižší snížení bylo u nedělních a úterních nehod – o 3, resp. o 4 usmrcené osoby.

Nejvyšší závažnost nehod (tj. počet usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod) zaznamenáváme u sobotních nehod, kde tento ukazatel má hodnotu 9,3 (tj. o 2,1 procentního bodu méně, než v předchozím roce) a vysokou hodnotu tohoto ukazatele zaznamenáváme i u nedělních nehod – 7,4 usmrcených na 1 000 nehod. Nejnižší hodnota připadá na čtvrteční nehody – 4,0 usmrcené osoby na 1 000 nehod.

Nejvíce nehod v letošním roce bylo zatím v lednu – 16 861 a také červnový a květnový počet nehod překročil 16 000 hranici (16 684, resp. 16 370 nehod); nejméně nehod bylo zatím nahlášeno v dubnu - 15 236. Oproti loňskému 1. pololetí byl počet nehod nižší pouze v dubnu (o 249 nehod) a v červnu (o 192 nehod). Nejvíce se zvýšil počet březnových a lednových nehod – o 1 921, resp. o 841 nehod.

Nejvíce obětí na životech bylo při červnových nehodách – 119 usmrcených a počet usmrcených tak letos poprvé překročil hranici 100 usmrcených. Při květnových nehodách zahynulo 94 osob, při dubnových 93 osob apod. Nejméně usmrcených bylo zatím v únoru a v lednu – 56, resp. 61 osob. Počet usmrcených byl v porovnání s 1. pololetím 2003 nižší ve všech měsících. Nejvyšší pokles zaznamenáváme v lednu (o 42 osob) a v červnu (o 28 osob). Loňským počtům se nejvíce přiblížil březnový počet – pouze o 2 usmrcené osoby méně.

Nejhorším dnem hodnoceného období je zatím pondělí 23. února s 1 370 nahlášenými nehodami. Druhým dnem, kdy byla překročena hranice 1 000 nehod je také pondělí a to 9 února, kdy bylo registrováno 1 177 nehod. Nejhorším červnovým dnem byl čtvrtek 3., kdy se stalo (resp. bylo nahlášeno) – 732 nehod. V průměru na jeden den hodnoceného období připadalo 529 nehod. V průměru každé 2 minuty a 43 vteřin byla na území České republiky nahlášena nehoda na pozemních komunikacích.

Nejtragičtějším dnem hodnoceného období byla středa 2. června, kdy při nehodách zahynulo 9 lidí. Dalšími velmi tragickými dny, kdy při nehodách zahynulo 8 lidí jsou:

- ❖ sobota 8. května
- ❖ pátek 4. června
- ❖ pondělí 28. června
- ❖ sobota 26. června.

Na druhé straně máme 15 dnů, kdy nepřišel nikdo o život. V průměru na jeden den hodnoceného období připadá 2,79 usmrčené osoby. V průměru každých 8 hodin a 37 minut byla usmrcena osoba při nehodě na pozemních komunikacích ČR.

Nejvyšší závažnost nehod (tj. počet usmrčených osob připadajících na 1 000 nehod) zaznamenáváme u červnových nehod, kde tento ukazatel má hodnotu 7,1 usmrčených a vysokou hodnotu tohoto ukazatele zaznamenáváme i u dubnových nehod – 6,1 usmrčených na 1 000 nehod. Nejnižší hodnota připadá na lednové a únorové nehody – 3,6 usmrčené osoby.

V přiloženém grafu „Porovnání vývoje počtu usmrčených osob oproti mezním měsíčním hodnotám“ je znázorněn aktuální počet usmrčených osob v jednotlivých měsících roku 2004 ve vztahu k minimálním a maximálním hodnotám v období 1990 až 2003. Z grafu mimo jiné vyplývá, že lednový a únorový počet usmrčených osob odpovídá nejnižším hodnotám v uvedeném časovém období. Počet usmrčených v březnu až v červnu se nachází v 1. třetině až polovině rozsahu vymezeném minimálními a maximálními hodnotami.

Souhrnné následky podle jednotlivých kategorií

Z celkového počtu 507 lidí, kteří přišli o život při nehodách v silničním provozu v 1.pololetí 2004 bylo :

203	řidičů osobních automobilů
102	spolujezdců v osobním automobilu
99	chodců
35	cyklistů
30	řidičů motocyklů
22	řidičů nákladních automobilů
5	spolujezdců v nákladních automobilech
3	řidiči malého motocyklu
3	spolujezdci na motocyklech
1	řidič mopedu
1	řidič jiného nemotorové vozidlo
1	cestující v autobuse
1	řidič traktoru
1	spolujezdec na traktoru.

Z celkového počtu osob usmrčených při nehodách v silničním provozu bylo **8 dětí, tj. o 9 usmrčených dětí méně**, než v 1. pololetí 2003. Z tohoto počtu bylo 6 chodců (o 4 usmrčené děti méně) a 2 spolujezdci v osobním automobilu (o 5 usmrčených dětí méně).

V porovnání s 1. pololetím roku 2003 jsme zaznamenali pokles počtu usmrčených osob v kategorii :

cestující v autobuse	o 23 osob
chodců	o 19 osob
cyklistů	o 18 osob
řidičů osobních automobilů	o 13 osob
spolujezdců v osobním automobilu	o 12 osob atd.

Závěr

Vývoj následků nehod v silničním provozu v 1. pololetí roku 2004 byl příznivý, vždyť počty usmrčených a zraněných osob byly, v porovnání s 1. pololetím roku 2003, výrazně nižší

a absolutní počty, s výjimkou lehce zraněných, se vrátily na začátek 90. let. Pokles počtu usmrčených osob byl „nastartován“ prakticky již v „loňském“ srpnu a září, kdy v důsledku zintenzivnění činnosti Policie ČR (velký počet dopravně bezpečnostních akcí apod.) a zapojení sdělovacích prostředků se daří držet počty usmrčených osob pod úrovní „loňských“ čísel.

V porovnání se stejným obdobím loňského roku zaznamenáváme zvýšení počtu usmrčených u nehod zaviněných řidiči nákladních automobilů - o 5 osob, u nehod zaviněných řidiči tramvají a pojezdových pracovních strojů je nárůst shodně o 1 osobu.

Naproti tomu došlo k výraznému snížení u následujících kategorií viníků nehod:

- u nehod zaviněných řidiči osobních automobilů (o 26 osob)
- u nehod zaviněných řidiči autobusů (o 25 osob)
- u nehod zaviněných chodcem (o 16 osob)
- u nehod zaviněných cyklisty (o 14 osob)
- u nehod zaviněných řidiči motocyklů (o 10 osob)
- u nehod zaviněných neznámým řidičem (o 4 osoby)
- u nehod zaviněných řidiči malých motocyklů (o 6 osob) apod..

Nárůst počtu usmrčených se projevil především

- u nehod, které se staly na rozbředlém sněhu (o 10 osob)
- u nehod končících srážkou jedoucích vozidel (o 10 osob)
- u nehod zaviněných nedáním přednosti v jízdě (o 7 osob)
- u nehod v denní době, za dobré viditelnosti (o 5 osob)
- u nehod zaviněných cizincem (o 5 osob)
- u nehod na vybrané komunikační síti velkých měst (o 3 osoby)
- u nehod v noční době, za snížené viditelnosti (o 2 osoby)
- u nehod zaviněných nesprávným předjížděním (o 1 osobu)
- u nehod, které se staly na komunikaci znečištěné blátem (o 1 osobu) atd.

V Praze dne 13. ~~července~~ 2004

Zpracoval : **plk.ing. Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka**, telefon: 974 834 384
Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR

